

חגיגה כב

הבדל בין 2 השיטות: מאי איכא בין דרבא לדרבי אילא? - איכא בינייהו סל וגרנותני שמילאן כלים והטבילן.

למאן דאמר משום חציצה – איכא
למאן דאמר משום גזירה שמא יטביל מחטין
וצינוריות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד –
סל וגרנותני שאין בפיהן כשפופרת הנוד ליכא,

חיזוק להבדל לפי רבא: ואזדא רבא לטעמיה, דאמר רבא: סל וגרנותני שמילאן כלים והטבילן - טהורין, ומקוה שחלקו בסל וגרנותני - הטובל שם לא עלתה לו טבילה, דהא ארעא כולה חלחולי מחלחלא, ובעינן דאיכא ארבעים סאה במקום אחד.

צמצום ההלכה של רבא: והני מילי - בכלי טהור, אבל בכלי טמא - מיגו דסלקא טבילה לכוליה גופיה דמנא - סלקא להו נמי לכלים דאית ביה.

חיזוק לצמצום: דתנן: **כלים שמילאן כלים והטבילן - הרי אלו טהורין, ואם לא טבל, מים המעורבים - עד שיהיו מעורבין כשפופרת הנוד**. מאי קאמר **ואם לא טבל?** - הכי קאמר: ואם אינו צריך להטבילו, ומים המעורבין - עד שיהו מעורבין כשפופרת הנוד.

הקמת מחלוקת רבא ור' אילא במחלוקת תנאים: דתניא: **סל וגרנותני שמילאן כלים והטבילן, בין לקודש בין לתרומה - טהורין, אבא שאול אומר: לתרומה אבל לא לקודש**.

קושי על רבא ור' אילא: אי הכי תרומה נמי,
תירוצ: למאן קאמרינן - חברים, חברים מידע ידעי!
קושי: אי הכי קודש נמי,
תירוצ: חזי ליה עם הארץ ואזיל מטביל,
קושי: תרומה נמי חזי ליה עם הארץ ואזיל מטביל!
תירוצ: לא מקבלינן מינייהו.
קושי: קודש נמי לא נקביל מינייהו!
תירוצ: הויא ליה איבה.
קושי: תרומה נמי הויא ליה איבה!
תירוצ: לא איכפת ליה. דאזיל יהיב ליה לכהן עם הארץ חבריה.

שאלה: ומאן תנא דחייש לאיבה
תשובה: רבי יוסי היא, דתניא, **אמר רבי יוסי: מפני מה הכל נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה - כדי שלא יהא כל אחד ואחד הולך וכוונה במה לעצמו, ושורף פרה אדומה לעצמו**.
שאלה ותשובה: אמר רב פפא: כמאן מקבלינן האידינא סהדותא מעם הארץ, כמאן - כרבי יוסי.

שאלה: וניחוש לשאלה? דתנן: **כלי חרס מציל על הכל, דברי בית הלל, בית שמאי אומרים: אינו מציל אלא על אוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס**. אמרו להם בית הלל לבית שמאי: מפני מה? - אמרו בית שמאי: מפני שהוא טמא על גבי עם הארץ, ואין כלי טמא חוצץ. - אמרו להם בית הלל: והלא טיהרתם אוכלין ומשקין שבתוכו! - אמרו להם בית שמאי: כשטיהרנו אוכלין ומשקין שבתוכו - לעצמו טהרנו, אבל נטהר את הכלי שטהרתו לך ולו?

כלי חרס	חבר	עם הארץ
טהור	טהור	טמא
חוצץ בפני הטומאה	חוצץ בפני הטומאה	אינו חוצץ מפני הטומאה
מציל	את הכל	אוכלים ומשקים וכלי חרס בלבד (שמיועדים לשימוש לעמי הארץ בלבד)

דיון בדברי בית שמאי: תניא אמר רבי יהושע: **בושני מדבריכם, בית שמאי! אפשר, אשה לשה בעריבה - אשה ועריבה טמאין שבעה ובצק טהור? לוגין מלא משקין, - [לוגין] טמא טומאת שבעה ומשקין טהורין? נטפל לו תלמיד אחד מתלמידי בית שמאי, אמר לו: אומר לך טעמן של בית שמאי. - אמר לו: אמור. - אמר לו: כלי טמא חוצץ או אינו חוצץ? - אמר לו: אינו חוצץ. - כלי של עם הארץ טמא או טהור? - אמר לו: טמא. - ואם אתה אומר לו טמא, כלום משגיח עליך? ולא עוד, אלא שאם אתה אומר לו טמא, אומר לך שלי טהור ושלך טמא, וזהו טעמן של בית שמאי...**
המשך השאלה: קתני מיהת: **לך ולו, אלמא: שאלין מינייהו!**

תשובה: כי שילינג מינייהו - מטבלינג להו.
קושי: אי הכי ניהדרו להו בית הלל לבית שמאי: כי שאלינג מינייהו מטבלינג להו!
תירוץ: טמא מת בעי הזאה שלישי ושביעי, ומנא לשבעה יומי לא מושלי אינשי.

קושי על הנחת הגמרא בתשובה: ואטבילה לא מהימני? והתניא: **נאמנין עמי הארץ על טהרת טבילת טמא מת!**

תירוץ 1: אמר אביי: לא קשיא: הא - בגופו, הא - בכליו.
תירוץ 2: רבא אמר: אידי ואידי בכליו, ולא קשיא; הא - דאמר מעולם לא הטבלתי כלי בתוך כלי והא - דאמר הטבלתי אבל לא הטבלתי בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד.

תיזוק: והתניא: **נאמן עם הארץ לומר פירות לא הוכשרו, אבל אינו נאמן לומר פירות הוכשרו אבל לא נטמאו.**

קושי על אביי: ואגופו מי מהימן? והתניא: **חבר שבא להזות - מזין עליו מיד, עם הארץ שבא להזות - אין מזין עליו עד שיעשה בפנינו שלישי ושביעי!**
תירוץ: אלא אמר אביי: מתוך חומר שהחמרת עליו בתחילתו - הקלת עליו בסופו.